

Muzeum
Józefa Piłsudskiego
w Sulejówku

Noc Muzeów 2024

BIULETYN

KWIECIEŃ 2024

MAJ 2024

SPIIS, TREŚCI

MAJ 2024

WYDARZENIA

- **8 kwietnia, 12 maja**
PRZYGOTOWANIA DO WYSTAWY MŁODZIEŻOWEJ
RADY MUZEUM 3
- **20 kwietnia**
WIOSENNY TURNIEJ KLUBÓW DEBAT
HISTORYCZNYCH 4
- **18 maja**
NOC MUZEÓW U PIŁSUDSKICH 5
- **2 czerwca**
MUZEALNY DZIEŃ DZIECKA 6

DZIAŁ WYSTAW I POPULARYZACJI NAUKI

- WIZYTA STUDYJNA W BIAŁOSTOCKIM MUZEUM
PAMIĘCI SYBIRU 7

DZIAŁ BADAŃ NAUKOWYCH

- KONFERENCJA „OD PARYŻA DO PARYŻA.
POLSKI SPORT OLIMPIJSKI NA TLE DZIEJÓW
NAJNOWSZYCH” 8
- 80. ROCZNICA BITWY O MONTE CASSINO 8
- PRACE NAD „DIALOGIEM DWÓCH KULTUR” 9
- II CZĘŚĆ ZAWODÓW FINAŁOWYCH XVII
OGÓLNOPOLSKIEJ OLIMPIADY PRZEDMIOTOWEJ 10

DZIAŁ EDUKACJI

- CO W TRAWIE BZYZY? TWORZYMYS KWIETNE KULE
I DOMKI DLA ZAPALACZY
„Wytwórnia zabawy – o historii inaczej” 11
- W KIERUNKU NA DETAL, CZYLI TROPIMY
DEKORACJE I ORNAMENTY W MUZEALNYCH
SKARBACH 11
- LEKCJE W WIOSENNYM OGRODZIE
Program dla szkół i przedszkoli 12
- OBY NAM SIĘ UPIEKO! O ZACZYNIE, BOCHNACH,
SPOŁECZNYCH I ŻOŁNIERSKICH ZWYCZAJACH,
A I TAK BĘDZIE TO TYLKO WSTĘP
„Muzealne przygody z Helą” 12

DZIAŁ OBSŁUGI ODWIEDZAJĄCYCH

- OD-PRZEWODNIK. INAUGURACJA NOWEGO
CYKLU SPACERÓW 13

PRZYGOTOWANIA DO WYSTAWY MŁODZIEŻOWEJ RADY MUZEUM

8 kwietnia odbyło się kolejne spotkanie Młodzieżowej Rady Muzeum. Tym razem obejmowało ono przygotowania do głównego projektu Rady w tym roku, czyli wystawy. Młodzi zdecydowali się na kuratorowanie małego pokazu w oparciu o nasze muzealne zbiory. Wystawa odbędzie się w sali Tokio, a jej wernisaż zaplanowany jest na drugą połowę czerwca.

Kwietniowe spotkanie odbyło się w magazynie zbiorów. Uwagę radnych skupiły znaczki kwestarskie i pocztowe. Trudno było im oderwać się od kwerendy i odkrywania coraz ciekawszych eksponatów. Przyszli kuratorzy zajrzeli również do magazynu z gablotami i ekspozytorami, by zaplanować układ przestrzenny ekspozycji. Wizyta w magazynach pozwoliła im dokonać wstępnej selekcji eksponatów oraz zarysować temat wystawy.

Podczas kolejnego spotkania, które odbędzie się 12 maja, Młodzieżowa Rada Muzeum będzie miała okazję porozmawiać z Angeliką Dłuską, która opowie o kulisach pracy kuratorskiej i przekaze radnym cenne praktyczne wskazówki. Mamy nadzieję, że podczas majowej narady uda nam się dokonać ostatecznego wyboru obiektów na wystawę.

WIOSENNY TURNIEJ KLUBÓW DEBAT HISTORYCZNYCH

20 kwietnia w Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku odbył się wiosenny Turniej Klubów Debat Historycznych. Wzięło w nim udział 10 zespołów z 8 szkół ponadpodstawowych, które w tym roku szkolnym biorą udział w muzealnym programie debatanckim. Było to zwieńczenie niemal całorocznej pracy uczniów i uczennic oraz ich nauczycielek i nauczycieli, którzy pod czujnym okiem tutora poznawali tajniki debatowania, zgłębiając przy tym wiedzę historyczną. Turniej to nie tylko okazja, by sprawdzić swoje umiejętności budowania argumentacji, ale także, by móc poćwiczyć przemawianie przed szerszą publicznością.

Do finału przeszli licealiści z warszawskiego XIX Liceum Ogólnokształcącego im. Powstańców Warszawy, którzy zmierzyli się z reprezentantami II Liceum Ogólnokształcącego im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego z Konina. Teza finałowa brzmiała: *Ta izba uważa, że współczesne muzea historyczne powinny prezentować różnorodne opinie na temat przeszłości obecne w społeczeństwie i w większym stopniu uwzględniać współczesne konteksty*. Rywalizacja była zacięta, a zwycięstwo w finałowej rundzie przypadło debatanom z Konina. Wielkie gratulacje!

Warto wspomnieć, że Mistrzem Słowa czy też Najlepszym Mówcą został Dawid Jankowski XIX LO im. Powstańców Warszawy, któremu także serdecznie gratulujemy!

Mamy nadzieję, że to nie koniec przygody dla uczestniczek i uczestników naszego Centrum Debat Historycznych. Liczymy, że rozbudzona pasja będzie dalej się rozwijać, a Kluby założone w szkołach zrzeszać coraz więcej debatantek i debatantów, chcących dyskutować o historii i nie tylko.

NOC MUZEÓW U PIŁSUDSKICH

Jak co roku, przygotowaliśmy dla naszych gości na Noc Muzeów wiele ciekawych, a przy tym bezpłatnych, atrakcji. Wydarzenie będzie miało miejsce w sobotę — 18 maja — od godz. 17.00 do godz. 22.00. Karty wstępu i wejściówki będzie można pobierać ze strony internetowej naszego Muzeum lub w kasach. Ponieważ liczba miejsc będzie musiała być ograniczona ze względów bezpieczeństwa, niektóre atrakcje będą miały przypisane konkretne godziny. Dystrybucja on-line bezpłatnych kart wstępu i wejściówek rozpocznie się już 10 maja. Druga ich pula dostępna będzie w kasach, ale dopiero w dniu wydarzenia, od godz. 17.00. Z okazji Nocy Muzeów przygotowaliśmy dla naszych gości następujące atrakcje:

• Zwiedzanie magazynu zbiorów

Wyjątkowa gratka dla wybitnie ciekawskich, bo nieczęsto zdarza się sposobność, by dołączyć do ekskluzywnego grona osób odwiedzających muzealny skarbiec! Zatem zajrzyj tam, gdzie zwiedzający zwykle nie mogą przebywać i poznaj nasz nowoczesny, umieszczony głęboko pod ziemią magazyn zbiorów. O ukrytych w nim *skarbach* opowiedzą z pasją pracownicy Działu Zbiorów, którzy na co dzień dbają o nasze bezcenne obiekty.

Zwiedzanie z pracownikiem Muzeum | Miejsce zbiórki grupy: hol główny obok windy | Czas zwiedzania: ok. 45 minut | Ostatnie wejście o godz. 21.30

• Zwiedzanie dworku i ogrodu historycznego z przewodnikiem ścieżką U Piłsudskich w „Milusinie”

Zapraszamy na spacer pośród drzew pamiętających przechadzki samego Marszałka, a warto dodać, że przecież puszcza milusińska zachęcająco też właśnie rozkwita. Ten niezwykle ogród historyczny otacza kameralny dworek „Milusin”, dzięki wizycie w którym poznacie prywatną stronę Józefa Piłsudskiego. Zwiedzanie, odtworzonego z dbałością o najdrobniejsze detale, domu rodzinnego Piłsudskich przybliży jego atmosferę i codzienne życie jego mieszkańców.

Zwiedzanie z przewodnikiem | Miejsce zbiórki grupy: hol główny przy szatni | Czas zwiedzania: ok. 50 minut | Ostatnie wejście o godz. 21.10

• Zwiedzanie wystawy stałej Dla Rzeczypospolitej. Józef Piłsudski 1867-1935

Ekspozycja stała prezentuje nie tylko biografię jej głównego bohatera, ale i epokę, w której żył. Poznacie zatem zarówno najważniejsze wydarzenia i postaci, które kształtowały Józefa Piłsudskiego przez całe życie, jak i ówczesne realia polityczne i społeczne. Wystawa prezentuje również treści z czasów współczesnych, więc sami przekonacie się jak wciąż ważne społecznie jest dziedzictwo Marszałka.

Zwiedzanie samodzielne | Czas zwiedzania: ok. 120 minut | Ostatnie wejście o godz. 21.30

• Zwiedzanie wystawy czasowej Marszałek Piłsudski w kolekcji Zbigniewa Maciejewskiego

Kolekcja jako wyraz buntu? Tak! Zbigniew Maciejewski (1928–2017) był lekarzem, który w czasie wolnym od pracy pisywał wiersze, malował obrazy oraz gromadził pamiątki związane z Marszałkiem. W tej ostatniej pasji wspierała go także żona Barbara. W okresie PRL zwalczano pamięć o Józefie Piłsudskim, więc małżonkowie wyrażali swoją niezgodę wobec systemu komunistycznego, gromadząc właśnie piłsudczana. Zapraszamy do obejrzenia około pięćdziesięciu obiektów (m.in. obrazy, plakiety, figurki i odznaczenia), które do naszego Muzeum — zgodnie z wolą kolekcjonerów — przekazała córka pary, Anna Maciejewska.

Zwiedzanie samodzielne w Sali Kinowej (poziom -3, tuż obok wejścia na wystawę stałą) | Czas zwiedzania: ok. 30 minut | Nie obowiązują wejściówki, wstęp wolny | Ostatnie wejście o godz. 21.30

• Maraton muzyczny w Saloniku

Potrzebujesz chwili oddechu? Wyobraź sobie przytulny Salonik, świeżą zieleń za oknem i poczuć miękkie dźwięki instrumentów klasycznych. Daj się zaprosić na chwilę muzycznego relaksu i dołącz do nas w dowolnym momencie. Uzdolnione dzieci, młodzież i absolwenci szkół muzycznych podejmą się udziału w maratonie, więc różnorodne utwory będą wybrzmiewać nieprzerwanie na tyle długo, by każdy odwiedzający Muzeum miał szansę choćby na chwilę muzycznego zapomnienia.

Startujemy od godz. 17.30 i gramy do ostatniej nutki | Dołącz i opuść koncert w dowolnym momencie (Salonik, parter). Nie obowiązują wejściówki, wstęp wolny | Organizator zastrzega sobie prawo do zmian w programie, wydłużenia lub skrócenia maratonu

MUZEALNY DZIEŃ DZIECKA

2 czerwca zapraszamy Was na świętowanie Dnia Dziecka w naszym Muzeum.

Rozpoczniemy o 11.30 wernisażem wystaw Małych Kolekcjonerów, czyli prezentacją wyjątkowych kolekcji młodych zbieraczy. W południe, razem z organizatorami Festiwalu Zofiówka, zaprosimy Was na pokaz fechtunku, a zaraz potem na grę terenową, w czasie której poznacie lub przypomnicie sobie niezwykłych artystów II RP, którzy tworzyli z myślą o dzieciach – literatów, rysowników, twórców słuchowisk, tłumaczy i wielu innych. To będzie niedziela pełna rodzinnych wyzwań, więc kompletujcie drużyny i przybywajcie! Bawimy się do 16.30, a potem czeka Was jeszcze jedna niespodzianka..

WIZYTA STUDYJNA W BIAŁOSTOCKIM MUZEUM PAMIĘCI SYBIRU

W ostatni piątek kwietnia grupa pracowników naszej instytucji odwiedziła w ramach wizyty studyjnej białostockie Muzeum Pamięci Sybiru. W wyjeździe uczestniczyli: Małgorzata Basaj, Bogumiła Rusiecka, Anna Postek, Katarzyna Antonowicz, Iza Lewoczewicz, Paweł Przeździecki i Michał Bronowicki z Działu Wystaw i Popularyzacji Nauki, Roman Olkowski, Alicja Firynowicz, Justyna Barańska z Działu Zbiorów oraz Katarzyna Nowosad z Działu Badań Naukowych i Iwona Kierzkowska z Działu Kadr.

Zlokalizowane w przedwojennym magazynie wojskowym – przy boczniczy kolejowej, na której ustawiono wagon, jakim deportowano zesłańców w głąb Związku Sowieckiego – oraz w przylegającym doń nowo wybudowanym gmachu MPS poświęcone jest martyrologii obywateli polskich różnych narodowości wywiezionych na Wschód, głównie w okresie II wojny światowej. Jest to młoda placówka na mapie polskich instytucji kultury – otwarta w 2021 roku, dysponująca imponującymi powierzchniami przestrzennymi z rozległym zapleczem administracyjnym, składnicami, pracownią konserwatorską, salą konferencyjną, salą edukacyjną, księgarnią i restauracją.

Wejście do muzeum poprzedza symboliczna instalacja – las stalowych słupów – przywodząca na myśl hekatombę bezimiennych często ofiar rosyjskiego i sowieckiego systemu represji.

Katorga, więzienia, łagry, deportacje... to dominująca tematyka podejmowana na wystawie stałej Muzeum Pamięci Sybiru. Przedstawiana achronologicznie, zorientowana na wrażeniowy odbiór, ukazywana jest w podziale na poszczególne zagadnienia ilustrujące losy zesłańców – od czasów wojen Stefana Batorego z Moskwą po lata 50. XX wieku. Ekspozycja prezentuje szeroki kontekst ich przeżyć, nasycona jest dużą liczbą multimedialnych, a także artefaktów, głównie darów, oraz znaczną liczbą świadectw „historii mówionej”, tj. opisów

indywidualnych doświadczeń najmocniej działających na wyobraźnię zwiedzających. Nie pominięto przy tym lokalnych białostockich biografii, akcentując w wielu miejscach skomplikowaną przeszłość miasta. Wielokrotnie zastosowano przy tym przyciągające uwagę, ciekawe rozwiązania scenograficzne.

To właśnie koncepcja i konstrukcja wystawy głównej zajmującej ponad 2 tys. m², długofalowa i wieloetapowa praca nad nią, metody wykorzystania różnorodnych źródeł, w tym zbiorów cyfrowych (pozyskiwanych na dużą skalę nagrań wspomnieniowych, jak również filmów, fotografii i ikonografii pozazdjęciowej) stanowiło zasadniczą część zorganizowanej wizyty. Dopełniło ją obejrzenie przejmującej przestrzeni – odrębnej sali – poświęconej zbrodni katyńskiej, oglądanie magazynu Działu Zbiorów, wymiana opinii w zakresie wzajemnych praktyk i warsztatu pracy oraz rozmowy dotyczące struktury i funkcjonowania obu instytucji, ich perspektyw, planów i dalszego rozwoju.

Wszystkich Czytelników zachęcamy do odwiedzenia białostockiego muzeum, „miejsca, w którym wszystkie opowieści zamykają się w jednym słowie – Sybir”.

Michał Bronowicki, Bogumiła Rusiecka

27 kwietnia

KONFERENCJA „OD PARYŻA DO PARYŻA. POLSKI SPORT OLIMPIJSKI NA TLE DZIEJÓW NAJNOWSZYCH”

W dniach 06-07 maja 2024 roku w Centrum Olimpijskim w Warszawie odbyła się konferencja pt. „Od Paryża do Paryża. Polski sport olimpijski na tle dziejów najnowszych”, organizowana przez Instytut Pamięci Narodowej, Polski Komitet Olimpijski oraz Muzeum Sportu i Turystyki. Wśród prelegentów był przedstawiciel Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, kierownik działu „Żołnierze Niepodległości”. Dr Grzegorz Kuba przedstawił referat pod tytułem: „Order Wojenny Virtuti Militari zamiast medalu olimpijskiego. Polscy olimpijczycy na froncie wojny polsko-bolszewickiej”. Przedstawione na konferencji referaty ukażą się drukiem.

5-6 maja

80. ROCZNICA BITWY O MONTE CASSINO

W tym roku obchodzimy 80. rocznicę bitwy o Monte Cassino. Jednej z najważniejszych bitew w historii oręża i dziejach żołnierza polskiego. Walki o wzgórza wokół Monte Cassino uznawane są za najkrwawsze i najbardziej zacięte na zachodnim teatrze działań zbrojnych podczas II wojny światowej. Bitwa ta, będąc bitwą wielu narodów, trwale została uwieczniona w polskiej historii i kulturze, m.in. poprzez działania artystyczne (pieśń „Czerwone maki”), pisarstwo (m.in. Melchiora Wańkowicza) czy produkcje filmowe. W bitwie tej wzięli udział także żołnierze o rodowodzie wywodzącym się z Legionów Polskich, m.in. generał Bronisław Duch, dowódca 3 Dywizji Strzelców Karpackich.

Z tej okazji dr Stefan Artymowski z Działu Badań Naukowych Muzeum Józefa Piłsudskiego wygłosił 9 maja 2024 r. wykład pt. „Bitwa o Monte Cassino. Długa droga za nami” w salach Ordynariatu Polowego przy Katedrze Polowej Wojska Polskiego.

Organizatorem wykładu była Akademia Maltańska.

9 maja

PRACE NAD „DIALOGIEM DWÓCH KULTUR”

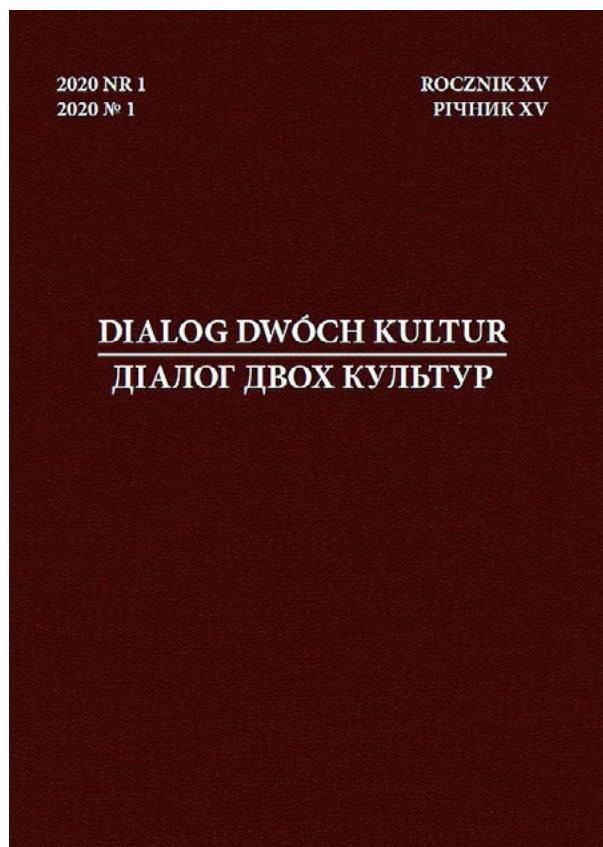
Jeszcze do końca maja można przysyłać artykuły, recenzje do opublikowania w roczniku „Dialog Dwoch Kultur”. Najnowszy numer czasopisma ukaże się we wrześniu 2024 roku. Wtedy też zostanie zainaugurowana kolejna edycja polsko-ukraińskiej konferencji międzynarodowej Dialog Dwoch Kultur.

Rocznik jest czasopismem interdyscyplinarnym, wydawanym przez Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku. Publikowane są w nim artykuły naukowe, materiały źródłowe, recenzje, omówienia i sprawozdania m.in. z zakresu historii, dziejów literatury, kultury, sztuki poświęcone wspólnemu dziedzictwu polsko-ukraińskiemu, w szczególności Wołynia, Podola, szeroko pojętych Kresów Wschodnich dawnej Rzeczypospolitej oraz wzajemnych relacji polsko-ukraińskich w przeszłości, zwłaszcza dotyczących walk o niepodległość.

Kolegium Redakcyjne „Dialogu Dwoch Kultur” przyjmuje teksty w języku polskim, ukraińskim i angielskim, nadesłane wyłącznie drogą elektroniczną (redakcja.ddk@muzeumpilsudski.pl), zgodne z załączoną instrukcją wydawniczą.

„Dialog Dwoch Kultur” znajduje się w wykazie czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych z liczbą 20 punktów za publikowane na jego łamach artykuły.

31 maja

II CZĘŚĆ ZAWODÓW FINAŁOWYCH XVII OGÓLNOPOLSKIEJ OLIMPIADY PRZEDMIOTOWEJ

W dniach 4-5 czerwca 2024 r. odbędzie się II część zawodów finałowych XVII Ogólnopolskiej Olimpiady Przedmiotowej im. mjr. Marka Gajewskiego *Losy żołnierza i dzieje oręża polskiego w latach 1768-1864. Od Konfederacji Barskiej do Powstania Styczniowego. Za Wolność Waszą i naszą.*

Zawody zostaną rozegrane w Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku i w Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie. Uczestnicy będą musieli wykazać się znajomością historii w dziewięciu konkurencjach:

- 1. Literatura i poezja.** Zadanie polega na rozwiązaniu testu z pytaniami zamkniętymi i otwartymi dotyczącymi dzieł literatury pięknej ukazujących epokę.
- 2. Pieśń.** Zadanie polega na rozwiązaniu testu z pytaniami zamkniętymi i otwartymi dotyczącymi pieśni powstałej w epoce.
- 3. Warszawa.** Zadanie polega na odnalezieniu na widokowym planie Warszawy, wskazanych w teście obiektów związanych z wydarzeniami z epoki. Obok opisu obiektów – należy wstawić numer obiektu z planu Warszawy. Duża część obiektów – to te wskazane do oprowadzania na dzień następny.
- 4. Malarstwo batalistyczne i portretowe.** Zadanie o charakterze testowym z pytaniami otwartymi, polegające na udzieleniu odpowiedzi dotyczących identyfikacji obrazów oraz prezentowanych na nich osób i wydarzeń.
- 5. Geografia militarna.** Zadanie o charakterze testowym, polegające na odpowiedzi na pytania otwarte i zamknięte związane z identyfikacją map, planów i szkiców bitew i kampanii oraz ziem, granic itp.

6. Film. Zadanie polega na rozwiązaniu testu z pytaniami zamkniętymi dotyczącymi prezentowanych fragmentów polskich filmów fabularnych dotyczących epoki obecnej edycji olimpiady.

7. Broń i barwa. Zadanie o charakterze testowym, polegające na odpowiedzi na pytania otwarte i zamknięte związane z dziejami umundurowania, uzbrojenia, taktyki wojskowej oraz heraldyki i weksylologii.

8. Ekspонат. Zadanie polega na opowiedzeniu o wybranym losowo ekspozycie muzealnym z epoki, zidentyfikowaniu go i nazwaniu, opowiedzeniu z jakiego materiału i w jaki sposób został wytworzony (ewentualnie – gdzie), sposobie użycia na polu walki, określeniu kto i kiedy się nim posługiwał.

9. Oprowadzanie po miejscach i obiektach historycznych w Warszawie. Zadanie polega na oprowadzeniu po wybranym losowo przez Komisję Egzaminacyjną obiekcie, zabytku, miejscu historycznym w Warszawie. Ma mieć ono charakter prezentacji trwającej ok. 10 minut dla grupy koleżanek i kolegów, uczestników finału Olimpiady oraz Komisji Egzaminacyjnej.

Dzień później, 6 czerwca odbędzie się wspólna gala finałowa tej edycji Olimpiady i Konkursu *Losy żołnierza i dzieje oręża polskiego* w Muzeum Wojska Polskiego.

Wszystkie najnowsze informacje o Olimpiadzie można znaleźć na stronie www.olimpiadalosyzolnierza.pl oraz na profilu Olimpiady na Facebook

4-5 czerwca

Muzeum
Józefa Piłsudskiego
w Sulejówku

CO W TRAWIE BZYZCZY? TWORZYMYS KWIETNE KULE I DOMKI DLA ZAPALACZY „WYTWÓRNA ZABAWY — O HISTORII INACZEJ”

Kwietniowymi działaniami w programie dla rodzin rozpoczęliśmy cykl „Spotkań z Mistrzem”, kiedy w naszej muzealnej warsztatowni gościł będziemy ekspertów, pasjonatów, którzy przybliżą nam świat swoich zawodowych lub hobbyistycznych fascynacji. Ostatnie warsztaty z cyklu „Wytwórnica zabawy — o historii inaczej” uświetnił Pan Robert Chrzanowski ze Stowarzyszenia Pszczelarzy Polskich „Polanka”, aby zapoznać nas z pszczelarskim rzemiosłem i jednocześnie nawiązać do historii pasieki w ogrodzie rodziny Piłsudskich. Usłyszeliśmy o historii bartnictwa, nowych i tradycyjnych metodach hodowli pszczoł oraz konieczności chronienia zapylaczy. Spotkanie stało się także okazją do poznania różnorodnych pszczelich produktów, m.in. wosku, pierzgi, węży, pyłku czy propolisu oraz podstawowych sprzętów i strojów używanych w pasiekach. Dowiedzieliśmy się również, czym są łąki kwiatowe i jakie gatunki miododajnych roślin najlepiej sprawdzają się do ich wysiewu, a potem sami — z torfu, glinki, nasion i wody — przygotowaliśmy kule nasienne.

Ostatnią aktywnością było budowanie wspianych domków dla zapylaczy, które uczestnicy, według własnego zamysłu, wypełnili różnorodnymi naturalnymi materiałami. Muzealna warsztatownia po naszych działaniach wymagała niestandardowego sprzątnięcia, ale zdecydowanie było warto!

kwiecień

W KIERUNKU NA DETAL, CZYLI TROPIMYS DEKORACJE I ORNAMENTY W MUZEALNYCH SKARBACH

Ostatnie spotkanie w ramach warsztatów dla rodzin poświęciliśmy na tropienie dekoracji, ornamentów i zdobień na różnego rodzaju muzealiach. Pierwsze kroki skierowaliśmy do ogrodu historycznego, gdzie mali uczestnicy warsztatów odnaleźli wiele dekoracyjnych szczegółów, choćby rynny czy narożniki dworku „Milusin”. Również w przestrzeni wystawy stałej udało im się wypatrzyć mnóstwo pięknych detali na prezentowanych tam eksponatach — elementach uzbrojenia, materiałach piśmienniczych czy dokumentach. Dzięki uprzejmości i zaangażowaniu Justyny Barańskiej i Romana Olkowskiego z Działu Zbiorów w sali „Tokio” została stworzona specjalna miniwystawa czasowa z wybranych skarbów, które na co dzień znajdują się w muzealnych magazynach. Mogliśmy więc zaprezentować m.in. zdobienia dziecięcych zabawek i przedmiotów codziennego użytku, a także wyjątkową sztukę okopową. Tak zainspirowani uczestnicy warsztatów stworzyli mozaikowe ramki na zdjęcia, w których osadzili rodzinne fotografie wykonane w muzealnej fotobudce. Mamy nadzieję, że będzie to miłe wspomnienie tych wspólnych chwil w Muzeum.

21 kwietnia

LEKCJE W WIOSENNYM OGRODZIE

PROGRAM DLA SZKÓŁ I PRZEDSZKOLI

Wiosną ogród historyczny otaczający dworek „Milusin” tętni życiem nie tylko ze względu na budzącą się z zimowego snu przyrodę, ale i odbywające się w nim zajęcia edukacyjne. Serdecznie zapraszamy do skorzystania z naszej oferty lekcji w ogrodzie, skierowanej do grup zorganizowanych i dostosowanej do potrzeb dzieci w każdym wieku. Podczas zajęć ich uczestniczki i uczestnicy nie tylko spędzają aktywnie czas na świeżym powietrzu, ale i poznają rozkwitającą przyrodę oraz historię rodziny państwa Piłsudskich i tajniki życia codziennego sprzed stu lat.

Dzieci z przedszkola zapraszamy na lekcję *Czy kora jest zawsze brązowa? Mali artyści w „milusińskiej puszczy”*, podczas której nie tylko poznają losy państwa Piłsudskich, ale i przeprowadzą własne badania kolorów pni rosnących w ogrodzie drzew i wykorzystają je jako inspirację do tworzenia własnych dzieł sztuki. Dla grup z klas 1-3 szkoły podstawowej mamy aż dwie propozycje. Podczas zajęć *Ogrodowe opowieści* spacerowi i zabawie w ogrodzie towarzyszyć będzie aktywne poznawanie historii za pomocą specjalnie przygotowanych kart do storytellingu, pozwalających na tworzenie własnych opowieści. Uczestnicząc w lekcji *Zielnik z Sulejówka*, dzieci będą miały okazję przyjrzeć się roślinom, które często umykają naszej uwadze, czyli chwastom i stworzyć niepowtarzalne karty z zielnika. Z kolei dla uczennic i uczniów klas 4-6 przygotowaliśmy spotkanie *Krokię, pszczoły i warzywnik*. Zwieńczeniem poznawania ogrodowych tajemnic będzie turniej gry

w krokieta, jednej z ulubionych ogrodowych gier córek państwa Piłsudskich. Nieco starsza młodzież również znajdzie coś dla siebie. Uczestnicząc w zajęciach *Opowieści z „Milusina”*, uczennice i uczniowie z klas 7-8 nie tylko będą się dobrze bawić na łonie przyrody, tworząc własne historie i odtwarzając gry i zabawy sprzed stu lat, ale i dowiedzą się, komu w prezencie podarowano oczko wodne, co łączy uprawę morw z emancypacją kobiet oraz dlaczego Aleksandra Piłsudska nosiła przy sobie broń.

Lekcje odbywają się w poniedziałki, środy, czwartki i piątki w godzinach 9:15-11:15 i 12:00-14:00. Zajęcia można rezerwować mailowo, pisząc na adres: rezerwacje@muzeumpilsudski.pl

Po więcej informacji zapraszamy na stronę internetową [Zajęcia edukacyjne dla szkół i przedszkoli – Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku \(muzeumpilsudski.pl\)](http://muzeumpilsudski.pl)

maj, czerwiec

OBY NAM SIĘ UPIEKŁO! O ZACZYNIE, BOCHNACH, SPOŁECZNYCH I ŻOŁNIERSKICH ZWYCZAJACH, A I TAK BĘDZIE TO TYLKO WSTĘP „MUZEALNE PRZYGODY Z HELĄ”

Jeśli chleb znajduje się w pierwszej trójce Waszych żywieniowych potrzeb, albo właśnie zastanawiacie się, dlaczego tak wiele osób nie wyobraża sobie dnia bez pieczywa, a zapach świeżo wypieczonych bochenków działa jak magnes, to zajrzyjcie na czerwcowe warsztaty rodzinne z cyklu „Muzealne przygody z Helą”. Naszym niezwykle gościem będzie artysta – Łukasz Radziszewski, dla którego wypiekanie chleba jest swoistym rodzajem sztuki i wielką osobistą pasją.

Zajrzyjmy do dworku „Milusin”, żeby przypatrzeć się kuchennemu zapleczu, którego centrum stanowił piec, porozmawiamy o chlebie, jaki znamy i takim, jakiego już nie ma, o dawnych żołnierskich racjach żywnościowych oraz o zaczynie chlebowym, od którego wszystko się oczywiście zaczyna, także – mamy nadzieję – Wasze własne doświadczenia z wypiekiem chleba. Zapraszamy!

OD-PRZEWODNIK. INAUGURACJA NOWEGO CYKLU SPACERÓW

„Od-przewodnik” to nowy cykl autorskich spacerów tematycznych, które ułożyli i będą prowadzić etatowi przewodnicy naszego Muzeum. Ścieżki są unikalne – ich tematyka, czas trwania oraz trasa zwiedzania to wyraz indywidualnych pasji i osobistych wyborów przewodników. Można wziąć udział w dowolnej liczbie cyklu spacerów. Większość spacerów została stworzona w oparciu o metodę interpretacji dziedzictwa wg. certyfikowanego kursu CIG prowadzonego przez Interpret Europe – European Association for Heritage Interpretation w ramach programu Erasmus+.

28 kwietnia Ania Serafin zainaugurowała cykl swoją ścieżką pt. „W 60 minut dookoła Piłsudskiego – czy Józef był politykiem?”. Była to ekspresowa, godzinna podróż przez obiekty, postacie, miejsca i wydarzenia kluczowe w życiu Józefa Piłsudskiego na wystawie stałej. Nawet w tak krótkim czasie Ani udało się przekazać swoim Gościom wiele nieoczywistych i nowych informacji!

Kolejny temat, realizowany przez Antoniego Plutę w ramach cyklu „Od-przewodnik” to „Lekcja marketingu politycznego Józefa Piłsudskiego – jak zostać przywódcą?”, który ruszy 5 maja.

Wypatrujcie kolejnych tematów! Te pojawią się już niedługo!

28 kwietnia, 5 maja

**DZIĘKI WSPARCIU DARCYŃCÓW I PARTNERÓW
MUZEUM JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO W SULEJÓWKU
REALIZUJE PROJEKTY NAUKOWE, EDUKACYJNE
I KULTURALNE**

Założyciele Muzeum

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

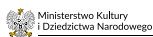

Fundacja Rodziny
JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO

Wolontariuszy i pracowników Muzeum na swoich spektaklach goszczą

STUDIO
teatr Galeria

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

25. Mazowsze

Teatr Polski im. Arnolda Szyfmana w Warszawie jest jednostką organizacyjną
Samorządu Województwa Mazowieckiego współprowadzoną przez Ministra
Kultury i Dziedzictwa Narodowego